# ประโยค ป.ธ.๙

## แปล ไทยเป็นมคธ

## สอบ วันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๓๕

๑. ความจริง ร่างกายที่ตายแล้วเป็นอสุภะ ฉันใด แม้ร่างกายที่เป็นอยู่ ก็เป็นอสุภะ ฉันนั้นเหมือนกัน ฯ แต่ลักษณะอสุภะในร่างกายที่เป็นอยู่นี้ย่อมมีปรากฏ เพราะถูกเครื่องตบแต่งจรมาปกปิดไว้ ฯ ก็ ธรรมดาว่าร่างกายนี้ตามปรกติ มีกระดูกเกินกว่า ๓๐๐ ท่อนเป็นโครงสร้าง เชื่อมต่อกันด้วยข้อต่อ ๑๘๐ ข้อ ยึดกันอยู่ด้วยเอ็น ๙๐๐ เส้น ฉาบด้วยเนื้อ ๙๐๐ ชิ้น หุ้มเป็นนิจ ดุจภาชนะแห้งน้ำมันข้น เป็นที่อาศัยอยู่แห่งหมู่หนอน เป็นบ่อเกิดแห่งโรคทั้งหลาย เป็นที่ตั้งแห่งธรรมคือความทุกข์ทั้งหลาย เป็นที่ไหลออกเนืองๆจากปากแผล ๙ แห่ง เหมือนฝีเรื้องรังแตกพรุนแล้ว คือ ขี้ตาไหลออกทางตาทั้งสองข้าง ขี้หูไหลออกทางช่องหู น้ำมูกไหลออกทางโพรงจมูก อาหาร น้ำดี เสมหะ และเลือดไหลออกทางปาก อุจจาระและปัสสาวะไหลออกทางทวารเบื้องล่าง หยาดเหงื่ออันไม่สะอาดไหลออกจากขุมขน ๙๙,๐๐๐ ขุม เป็นที่ตอมแห่งแมลงวันทั้งหลายมีแมลงวันตัวเขียวเป็นต้น ที่พระราชาก็ดี แม้บุคคลผู้ใดผู้หนึ่งบรรดาคนชั้นต่ำมีคนเทดอกไม้และคนจัณฑาลเป็นต้นก็ดี เมื่อไม่บำรุงรักษา ด้วยไม้สีฟัน น้ำบ้วนปาก น้ำทาศีรษะ น้ำอาบ และผ้านุ่ง ผ้าห่มเป็นต้น เป็นผู้มีผมหยาบยุ่งเหยิง เป็นตามธรรมชาติ เที่ยวไปตามบ้าน ก็ย่อมเป็นผู้ไม่แปลกกัน โดยความเป็นผู้มีร่างกายสกปรกเหมือนกัน ฯ ธรรมดาว่า ความต่างกันในร่างกายของพระราชาหรือของจัณฑาล ย่อมไม่มี เพราะเป็นของไม่สะอาด มีกลิ่นเหม็นและสกปรก ด้วยประการฉะนี้ ฯ

๒. ก็ บรรดาพรหมวิหารธรรม ๓ ประการเหล่านี้ พรหมวิหารธรรมแต่ละประการมีธรรมที่เป็นข้าศึกข้อละ ๒ ประการ คือ ข้าศึกใกล้ ๑ ข้าศึกไกล ๑ ฯ ความจริง เมตตาพรหม วิหารธรรม มีราคะเป็นข้าศึกใกล้ เพราะเมตตากับราคะมีส่วนเห็นว่าเป็นคุณเสมอกัน ดุจศัตรูของคนที่ต้อมอยู่ใกล้ มันย่อมได้ช่องโดยง่าย เพราะฉะนั้นท่านผู้บำเพ็ญเพียรพึงรักษาให้ดีจากราคะนั้น (และ) มีพยาบาทเป็นข้าศึก

ไกล เพราะเมตตากับพยาบาทมีส่วนที่เป็นของตนขัดแย้งกัน ดุจศัตรูของคนที่ซุ่มอยู่ในป่าดงมีภูเขาเป็นต้น เพราะฉะนั้นท่านผู้บำเพ็ญเพียรพึงประพฤติเมตตาไปเถิด โดยไม่ต้องพรั่นพรึงแต่พยาบาทนั้น ฯ ก็ ข้อที่ว่า บุคคลจักประพฤติเมตตาไปด้วยจักทำอาการโกรธไปด้วยนั่นเป็นฐานะที่มีไม่ได้ ฯ กรุณาพรหมวิหารธรรม มีโทมนัสที่อิงอาศัยเรือนอันมาโดยนัยเป็นต้นว่า เมื่อบุคคลเห็นความไม่ได้รูปทั้งหลายที่พึงรู้ทางจักษุอันน่าปรารถนา น่าใคร่ น่าพอใจ น่ารื่นรมย์ใจ ประกอบด้วยโลกามิสโดยความเสียใจว่า ไม่ได้ก็ดี เมื่อระลึกถึงรูปารมณ์ที่ไม่เคยได้มาก่อน ที่ล่วงไปแล้วที่ดับไปแล้วที่เปลี่ยนแปรไปแล้วก็ดี โทมนัสย่อมเกิดขึ้น โทมนัสแบบนี้ เรียกว่า โทมนัสอิงอาศัยเรือน ดังนี้ เป็นข้าศึกใกล้ เพราะกรุณากับโทมนัสอิงอาศัยเรือน มีส่วนเห็นความวิบัติเหมือนกัน (และ) มีวิเหสาเป็นข้าศึกไกลเพราะกรุณากับโทมนัสมีส่วนที่เป็นของตนขัดแย้งกัน เพราะฉะนั้น ท่านผู้บำเพ็ญเพียรพึงประพฤติกรุณาโดยไม่ต้องพรั่นพรึงจากวิเหสานั้น ฯ

**ให้เวลา ๔ ชั่วโมง ๑๕ นาที**

# เฉลย ประโยค ป.ธ.๙
## แปล ไทยเป็นมคธ
### พ.ศ. ๒๕๓๕

๑. ยเถว หิ มตสรีรํ เอวํ ชีวมานกมฺปิ อสุภเมว ฯ อสุภลกฺขณํ ปเนตฺถ อาคนฺตุเกน อลงฺกาเรน ปฏิจฺฉนฺนตฺตา น ปญฺญายติ ฯ ปกติยา ปน อิทํ สรีรํ นาม อติเรก-ติสตอฏฺฐิกสมุสฺสยํ อสีติสตสนฺธิสงฺฆฏิกํ นวนฺหารุสตนิพนฺธํ นวมํสเปสิสตานุลิตฺตํ อลฺลตนุจมฺมปริโยนทฺธํ ฉวิยา ปฏิจฺฉนฺนํ ฉิทฺทาวฉิทฺทํ เมทกถาลิกา วิย นิจฺจุคฺฆริตปคฺฆริตํ กิมิสงฺฆนิเสวิตํ โรคานํ อายตนํ ทุกฺขธมฺมานํ วตฺถุ ปริภินฺนปุราณคณฺโท วิย นวหิ วณมุเขหิ สตตํ วิสฺสนฺทนํ ยสฺส อุโภหิ อกฺขีหิ อกฺขิคูถโก ปคฺฆรติ กณฺณวิเลหิ กณฺณคูถโก นาสปุเฏหิ สิงฺฆาณิกา มุขโต อาหารปิตฺตเสมฺหรุหิรานิ อโธทฺวาเรหิ อุจฺจารปสฺสาโว นวนวุติยา โลมกูปสหสฺเสหิ อสุจิเสทยูโส ปคฺฆรติ นีลมกฺขิกาทโย สมฺปริวาเรนฺติ ยํ ทนฺตกฏฺฐมุขโธวนสีสมกฺขนนฺหานนิวาสนปารุปนาทีหิ อปฺปฏิชคฺคิตฺวา ยถาชาโตว ผรุสวิปฺปกิณฺณเกโส ทุตฺวา คาเมน คามํ วิจรนฺโต ราชาปิ ปุปฺผจฺฉฑฺฑกจณฺฑาลาทีสุ อญฺญตโรปิ สมสรีรปฏิภาคตาย นิพฺพิเสโส โหติ ฯ เอวํ อสุจิทุคฺคนฺธปฏิกูลตาย รญฺโญ วา จณฺฑาลสฺส วา สรีเร เวมตฺตํ นาม นตฺถิ ฯ

*(วิสุทธิมรรค ภาค ๑ อสุภกมฺมฏฺฐานนิทฺเทส หน้า ๒๔๕)*

๒. เอเกกสฺส เจตฺถ อาสนฺนทูรวเสน เทฺว เทฺว ปจฺจตฺถิกา ฯ เมตฺตาพฺรหฺม-วิหารสฺส หิ สมีปาจาโร วิย ปฺริสสฺส สปตฺโต คุณทสฺสนสภาคตาย ราโค อาสนฺนปจฺจตฺถิโก โส ลหุ โอตารํ ลภติ ตสฺมา ตโต สุฏฺฐุ เมตฺตา รกฺขิตพฺพา ปพฺพตาทิคหนนิสฺสิโต วิย ปฺริสสฺส สปตฺโต สภาควิภาคตาย พฺยาปาโท ทูรปจฺจตฺถิโก ตสฺมา ตโต นิพฺภเยน เมตฺตายิตพฺพํ ฯ เมตฺตายิสฺสติ จ นาม โกปญฺจ กริสฺสตีติ อฏฺฐานเมตํ ฯ กรุณาพฺรหฺม-วิหารสฺส จกฺขุวิญฺเญยฺยานํ รูปานํ อิฏฺฐานิ กนฺตานิ มนาปานิ มโนรมานิ โลกามิส-ปฏิสํยุตฺตานิ อปฺปฏิลาภํ วา อปฺปฏิลาภโต สมนุปสฺสโต ปุพฺเพ วา อปฺปฏิลทฺธปุพฺพํ อตีตํ นิรุทฺธํ วิปริณตํ สมนุสฺสรโต อุปฺปชฺชติ โทมนสฺสํ ยํ เอวรูปิ โทมนสฺสํ อิทํ วุจฺจติ เคหสิตํ โทมนสฺสนฺติอาทินา นเยน อาคตํ เคหสิตํ โทมนสฺสํ วิปตฺติทสฺสนสภาคตาย อาสนฺนปจฺจตฺถิกํ สภาควิสภาคตาย วิเหสา ทูรปจฺจตฺถิกา ตสฺมา ตโต นิพฺภเยน กรุณายิตพฺพํ ฯ

*(วิสุทธิมรรค ภาค ๒ พฺรหฺมวิหารนิทฺเทส หน้า ๑๒๔)*